

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

2020 – 2021 година

Преждевременното напускане на училище е сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното

развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускането на училище и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

I. ПРЕДМЕТ:

Училищната програма за ранното напускане на училище кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;

- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Приемаме, че достъпът, участието и възпитанието в областта на културата и спорта могат да играят важна роля в борбата с бедността и социалното изключване, за насърчаване на по-широко социално приобщаване като благоприятстват личностното развитие.

II. ЦЕЛИ:

Чрез иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение учениците:

- да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот.

III. ЗАДАЧИ:

Като предлага ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, училището осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот чрез:

- Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност
- Създаване на положителни нагласи към учебния процес
- Необходимост от готовност за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за отпадане на ученици (социални и икономически фактори, процеси на миграция, честа смяна на местоживеенето и др.)
- Разнообразяване на дейностите, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;
- Съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Работа с талантиливи деца;
- Работа с деца в неравностойно социално положение;
- Работа с деца със специални образователни потребности;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Уютна и функционална образователна среда.

IV. МЕРКИ:

Политиките и мерките, които III ОУ „Ангел Кънчев“ – гр. Варна предприема за преодоляване на причините за отпадане, са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки, като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

1. Политики и мерки, произтичащи от семейни и социални причини:

1.1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по – ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

1.2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка:

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, консултации с педагогическия съветник и училищните психолози, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

1.3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училище, провеждане на срещи на

тези родители с ръководство, класни ръководители, педагогически съветник, училищния психолог, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

- 1.4. Чести конфликти между агресивни родители, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и други институции.

- 1.5. Социално слаби семейства .

Мерки: За учениците от 1 до 7 клас има осигурени безплатни учебници, а за тези от 1 до 4 клас има и безплатна закуска, плод и мчлечен продукт.

2. Други:

- 2.1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на отсъствията на учениците:

➤ Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. При натрупване на неизвинени отсъствия на ученик - информиране на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.

- 2.2. Координиране на действията на класните ръководители с тези на педагогическия съветник, училищния психолог и училищното ръководство.

- 2.3. Запознаване на учениците с правилника на училището от класните ръководители още в първия учебен час.

- 2.4. Разглеждане в ЧК на теми свързани :

➤ с превенция на насилието;
➤ с неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните ученици;
➤ опасностите от сърфиране в интернет, както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;
➤ теми, свързани с гражданското и здравното образование и възпитание.

- 2.5. Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екипност - провеждане на тренинги от педагогическия съветник и училищния психолог за създаване на екипност, доверие, подобряване на модела на общуване и изграждане на толеранс.

- 2.6. Подпомагане адаптирането на учениците от петите класове от начален към прогимназиален етап на обучение - чрез провеждане на тренинги за адаптация и екипност.
- 2.7. Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.
- 2.8. Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.
- 2.9. Провеждане на изнесено обучение по социални умения и работа в екип с учениците от подготвителните класове, с цел по бързото и по лесното им адаптиране в новата среда на училището.
- 2.10. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към индетифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.
- 2.11. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
- 2.12. По – голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.
- 2.13. Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график , както и допълнителна работа с тези ученици през ваканциите.
- 2.14. Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравно образование, както и придобиване на умения за лидерство.
- 2.15. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: училищни турнири, спортни състезания, едnodневни екскурзии, зелени училища, образователен театър, посещение на изложби и концерти и др.
- 2.16. Поощряване с морални и материални награди.

- 2.17. Консултиране на застрашените от отпадане ученици с педагогическия съветник или с училищния психолог.
- 2.18. Кариерно развитие: Много важни са дейностите свързани с професионалното ориентиране и кариерното развитие на учениците.
- 2.19. Библиотечно информационно обслужване – в училището се осигурява чрез училищната библиотека, която гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.
- 2.20. Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностово развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие.
- 2.21. Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.
- 2.22. Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел за закрила на детето, ДПС, Второ районно управление и др.

V. ДЕЙНОСТИ:

- Изработване на регистър на застрашените от отпадане деца. *(Регистърът се води от педагогическия съветник по информация, подадена от класните ръководители).*
- Включване в плана на педагогическия съветник на дейности за превенция на отпадане и работа с деца в риск.
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището; работа на училищното настоятелство с родители на застрашени от отпадане деца.
- Създаване на „Училище за родители”- клуб за консултативна дейност по проблемите за поведението на подрастващите.

- Повишаване на социалните умения на ученическия съвет и ученическите класни съвети за подкрепа на съученици в риск-организиране на тренинги.
- Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема.
- Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени и социално слаби деца.

VI. ИЗВОДИ:

В III ОУ „Ангел Кънчев“ – гр. Варна няма отпаднали ученици. Това се дължи на последователната политика на образователната институция, подчинена на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез интернет страницата на училището, добрите практики и документиране на проблемните и рискови ситуации;
- обратна връзка с институции, родители, педагогически съветник, психолози, класни ръководители, учители и ученици;
- индетифициране на рисковите фактори – доклади, анализи на педагогическия съветник, училищните психолози и класните ръководители;

Планът е приет с решение на Педагогическия съвет – протокол № 9/04.09.2020г. и заповед на директора № РД 07-1246/14.09.2020г.